

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XXVI. évfolyam, 137. szám

2023/3.

A falun élő ember kincs

Egy híres amerikai keresztény gondolkodó szerint a negatív értelemben vett globalizációnak van öt halálos ellensége. Az első ellenség a vallás és az Isten. Az a szál, ami egy embert a Teremtőhöz, az Ő gyönyörű törvényeihez köt. Az a kötelék, ami a legmélyebb identitást és tartást adja az embernek. Először is ezt a gyökeret kell elvékonyítani, elvenni az emberektől. A második halálos ellenség a család. Azok a szálak, amik a szeretteinkhez, a családukhoz kötnek. A mai trend az: valósítsd meg önmagadat, semmi se szabhasson korlátot a te pillanatnyi vágyaid, a szabadságod kiélésének. A szingli a legideálisabb fogyasztó, a legkönnyebben manipulálható. A harmadik ellenség a nemzet. Azok a szálak, amelyek az anyaföldhöz, az anyanyelvünkhöz, az őseinkhez, a kultúránkhöz kötnek. A negyedik ellenség érdekes módon maga a fizikai föld. Valaki azt mondta, hogy az utolsó magyar nemesek a magyar parasztok, akiknek volt saját földjük, akiket nem lehetett egykönnyen a meggyőződésüktől eltéríteni. Ezt a földet is ki kell húzni az ember lába alól. Az ötödik halálos ellenség a közösségek, minden olyan hely, ahol az emberek együtt tervezik, álmodják a jövőjüket.

A falun élő ember közelebb van ehhez az öt életadó kötelékhez, jobban tud táplálkozni belőlük. Eleven kapcsolata van a természettel, és ezen keresztül a Teremtővel, kapcsolata van a földdel, amelynek segítségével különböző terményekkel gazdagítja családját és környezetét, fontos számára az őseink tisztelete, a falu múltja és hagyományai, és fontos a faluközösség. Nem véletlen, hogy a választásokkor inkább vidéken élő emberek szavaznak olyan pártokra, amelyek számára fontos a család, a nemzet, és fontosak keresztény gyökereink.

(Folytatás a 2. oldalon)

Reményik Sándor: Akarom

Akarom: fontos ne legyek magamnak.

*A végtelen falban legyek egy téglá,
Lépcső, min felhalad valaki más,
Ekevas, mely mélyen a földbe ás,
Ám a kalász nem az ő érdeme.
Legyek a szél, mely hordja a magot,
De szirmát ki nem bontja a virágnak,
S az emberek, mikor a mezőn járnak,
A virágban hadd gyönyörködjenek.
Legyek a kendő, mely könnyet töröl,
Legyek a csend, mely mindig enyhét ad.
A kéz legyek, mely váltig simogat,
Legyek, s ne tudjam soha, hogy vagyok.
Legyek a fáradt pillákon az álom.
Legyek a délibáb, mely megjelen
És nem kérdi, hogy nézik-e vagy sem,
Legyek a délibáb a rónaságon
Legyek a vén föld fekete szívéből
Egy mély sóhajítás fel a magas égig,
Legyek a drót, min üzenet megy végig
És cseréljenek ki, ha elszakadtam.
Sok lélek alatt legyek a tutaj,
Egyszerű, durván összerótt ladik,
Mit tengerbe visznek mély folyók.*

*Legyek a hegedű, mely végtelenbe sír,
Míg le nem teszi a művész a vonót.*

Kemény Bertalan Díj átadás

2023. június 23-án, tizenötödik alkalommal adták át Alsómocsoládon a Kemény Bertalan díjakat.

Kemény Bertalan szelíd és következetes falufejlesztő volt, aki aktívan támogatta a lokális közösségek, emberi kapcsolatok építését. A „Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj” alapításának célja, hogy erkölcsi elismerése legyen mindazoknak, országhatáron belül, illetve a Kárpát-medence területén, akik falugondnoki feladatukat legalább 5 éve, kiemelkedő színvonalon, a munkaidő korlátait nem ismerve végzik. Akik szakmai tudásuk legjavát nyújtva, mindig lelkiismeretesen, nagy türelemmel, együttérzéssel és odaadóan szolgálják településüket.

A díj erkölcsi elismerése továbbá azoknak a vidékfejlesztő szakembereknek, közösségfejlesztőknek is, akik szűkebb környezetükben, vagy országos szinten elkötelezetten tevékenykednek a centrum és a periféria közötti hídépítésben, akik munkájukban a kapcsolatteremtést, az értelmes dialógust tekintik legfontosabb eszközüknek a szakértők és a helyi lakosság közötti párbeszédben, az elmélet és gyakorlat között. A díj pénzjutalommal nem jár, de a kitüntetettek egy díszes oklevél mellett átvehetik Simorka Sándor szobrászművész bronzplakett alkotását.

A díjbizottság megalapította a Kemény Bertalan Emléklapot is, olyan felterjesztett személyek méltó elismerésére, akik hosszú ideje végzik a falu és tanyagondnoki szolgálatukat. Az Emléklap átadását kísérheti a felterjesztő szervezet jutalmazási gesztusa is.

A díjátadás napján „A vidéki élet kihívásai és lehetőségei” témában tartottak konferenciát, melynek az Eperjesi Tamas által vezetett kerekasztal beszélgetés is a része volt.

Kemény Bertalan díjasnak lenni mindig valamilyen viszonyulás a vidékhez, a vidékfejlesztéshez, a faluhoz, a falu közösségéhez egyáltalán az elmúlt időszak megélt változásaihoz. Rendkívül nagy felelősség tovább dolgozni és a közösséget képviselni településeinken és a közösségeink életében. Már nemcsak a kistelepülésen fontos a közösségeknek az építése, hanem a városokban és a fővárosban is. Itt is kellenek a helyi hősök, a kovász emberek, olyan emberek, akik elindítják a fejlesztéseket.

Újra meg kell tanulni összefogni és egy erős közösséget kovácsolni, mert hogy jöhet kívülről a segítség, építhetünk csillagpontokat, lehetnek csillagházak, de azok csak épületek maradnak, azok mindig csak külső segítségnek lesznek, ha hagyjuk, hogy a gyerekeink, a fiataljaink úgy nőjenek fel,

hogy nem ismerik a közösségnek az erejét. Nagyon nagy felelősségünk van abban, hogy mi is újra megtanuljuk és megtanítsuk a következő generációnak is, milyen az, amikor együtt dolgozni jó, együtt kirándulni jó, és egy közösségben élni jó.

Az, hogy itt lehettünk és ilyen körülmények között, hogy Berci bácsi szellemét tovább vihetjük, a falu-és tanyagondnoki munkának az elismerését, ahhoz az is kell, hogy a szervezők, a Falufejlesztési Társaság, az alsómocsoládiak szívüket, lelküket beletegyék. Köszönet a szentkirályi Deák Bélának és az Önkormányzatnak azért, hogy eljuthattunk erre az ünnepi alkalomra.

(Folytatás az 1. oldalról)

Még városon belül is azok a részek gondolkodnak és szavaznak inkább ilyen mentalitással, ahol az illető családok régóta, talán nemzedékek óta laknak már egy helyen, ahol erősek azok a gyökerek, amik kötnek az előző nemzedékekhez, az anyaföldhöz, az anyanyelvhez, az őseink hitéhez és mentalitásához.

Érdekes módon így volt ez már a bibliai időkben is. Az Ószövetség idején igen gyakran a vidéki parasztság, „a föld népe” ment föl Jeruzsálembe, és mentette meg a dávidi dinasztíát, és ezzel együtt Izrael hitének hagyományait a fővárosi - gyakran értékvesztett - arisztokráciával szemben. Talán az sem véletlen, hogy Jézus elsősorban Galilea falvaiban prédikált,

itt fogadták őt nagy hittel, nyitott szívvel, míg Jeruzsálemben, a nagyvárosban, kegyetlen halál lett az osztályrésze.

A falun élő ember kincs. Olyan gazdagsággal, gyökérzettel rendelkezik, amelyre hazánknak, egyházunknak és a világnak óriási szüksége van. Ahogyan a természetben fontos a biodiverzitás megőrzése, éppúgy fontos a falvaink hagyományainak, táncainak, dalainak, de leginkább életszemléletének és hitének megőrzése. Megmaradásunk e nélkül óriási veszélybe kerül.

Óriási kincsek a falugondnokok, akik segítik a falvak lakosait a megmaradásban, akik közösséget építenek. Különösen hálás vagyok azoknak, akik kitüntetett figyelemmel for-

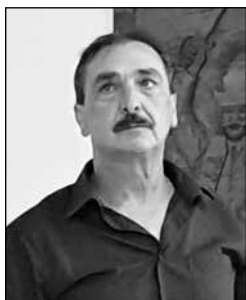
dulnak a legszegényebbek, a romák, a betegek, az idősek, a mélyszegénységben felnövő gyermekek felé. XVI. Benedek pápa írta a Caritas is veritate (Szeretet az igazságban) kezdetű enciklikájában: „Egy társadalom emberségének legfőbb mércéje az, hogy hogyan fordul a gyöngé, az idős, a beteg, a szegény felé.”

A falun élő ember óriási kincs. Köszönjük falvaink lakosainak a természetközelségből, az őseik iránti tiszteletből fakadó bölcsességüket, azt a „józan paraszti ésszt”, amelyet oly gyakran hiányolunk egyes magasan képzett embereknél. Köszönjük a falvaink hitét és hazaszeretetét! Isten áldja meg az ott élőket mind a két kezével!

Dr. Székely János
megyéspüspök

Kemény Bertalan díjasok lettek

KEMÉNY BERTALAN DÍJ

Bálint László tanyagondnok 1997 óta látja el tanyagondnoki feladatait Ásotthalom Nagyközség közigazgatási területén. Rendszeresen képviseli a Tanyagondnoki Szolgálatot a települési konzultációs fórumokon, részt vesz a Közművelődési Kerekasztalban, a Közbizton-

sági Fórumon, valamint a Homokháti Szociális Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával szervezett szakmaközi egyeztetéseken, a települést érintő fejlesztések előkészítésében és megvalósításában. Civil kapcsolatai szerteágazóak, sokszor önkéntes munkát vállal a célok megvalósítására érdekében. Munkája középpontjában az ember áll, lelkiismeretes hozzáállás, pontosság jellemzi, az ellátottak érdekeit szem előtt tartva intézi ügyeiket. Lehetetlent nem ismer, mindig a megoldásra törekszik. Az élet minden területén igyekszik a hozzá tartozó embereknek segítséget nyújtani, nyomon követi a tanyán élő idős, beteg emberek életét. A koronavírus járvány ideje alatt rendszeresen közreműködött a digitális oktatás megvalósításában, illetve a tananyag eljuttatásában azokhoz a tanulókhoz, akik nem rendelkeztek internet kapcsolattal. Nyitottságával, segítőkészségével, tenni akarásával előre mozdítja Ásotthalom közösségét, megbízható, pontos munkavégzésére bármikor lehet számítani. Egyesületünk, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének elnöke.

kamara titkára. Szerepet vállalt az EU csatlakozás előtt az agrár-gazdaság szereplőinek megyei felkészítésében. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületével 10 éve működik együtt, főként a falu- és tanyagondnokok alapképzésében igazgatási és munkajogi modulokban oktat. Aktív tagja volt a Magyar Nemzeti Vidékfejlesztési

Hálózat Tanácsának, vezetett vidékfejlesztési projektet is. Delegáltként tagja a kecskeméti Városi Civil Kerekasztalnak, a Fenntartható Fejlődés Szakkerekasztalnak. Tagja a Kis-Térség Fejlesztők Szakmai Egyesületének, a Magyarországi Agroökológiai Hálózatnak, egyik alapítója és elnökségi tagja a Kisléptékű Termékelőállítók Országos Érdekképviselő Egyesületnek.

KEMÉNY BERTALAN EMLÉKLAP

Farkas Ildikó 2003 óta dolgozik tanyagondnökként Mórahalom külterületén, az 1. körzetben. Rálátással van a tanyai társadalom élethelyzetére, problémáira, nehézségeire. Feladatvállalásaira kivétel nélkül minden alakommal lehet számítani, a rendezvények rendszeres és aktív résztvevője. A mindennapi feladatok ellátása mellett szeretettel,

türelemmel, törődéssel fordul az általa ellátott idősök és hátrányos helyzetű lakosok felé. Szakmai munkája mellett kiemelkedően aktív közösségi munkát is végez, 20 éve tagja a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének. Mind a szakmai, mind az egyesületi, közösségi munkában példaadóan helytáll, hivatását felelősségteljesen, áldozatkészen, nagy szakmai alázattal és hozzáértéssel gyakorolja.

KEMÉNY BERTALAN ÉLETMŰ DÍJ

Dr. Eperjesi Tamás nyitott szellemű, nyitott szívű újtató a magyar térség-, vidék- és falufejlesztés életében. Több évtizedre visszatekintő munkássága során vezérlőként a képessé tétel volt, ami áthatotta a nevéhez köthető számtalan fejlesztési programot, amelyekben

nem csupán tervezési, hanem megvalósítási szerepet is vállalt, települési, térségi és országos szinten egyaránt. 2016 és 2020 között a falu és tanyagondnoki képzésben szupervíziós óraadó volt, szakmai önismeret tanított, több száz gondnok képzésében, szakmai bizonyítványának megszerzésében működött közre. Tudásának, valamint az általa igaz hittel és alázattal végzett több évtizedes fejlesztő és hálózatépítő munkának méltó elismerése a Kemény Bertalan Nagydíj!

KEMÉNY BERTALAN FALUFEJLESZTÉSI DÍJ

Kőváriné dr. Bartha Ágnes családjával közel 30 éve él Kecskeméten. A helyi közigazgatásban 19 évet dolgozott, majd 15 évig volt a Bács-Kiskun Megyei Agrár-

KEMÉNY BERTALAN EMLÉKLAP

Pipicz Imre tanyagondnok 2002. április 1-je óta látja el tanyagondnoki feladatait Ásotthalom nagyközség közigazgatási területén. Munkáját a lelkiismeretesség és a pontosság jellemzi. Mindig mosolygós, pozitív hozzáállásával, a nehéz helyzetekben is támogató

jelenlétével és munkájával segíti a folyamatokat. A tanyagondnoki szolgálatban az elmúlt 20 évben az ellátottak érdekeit mindig szem előtt tartva intézi ügyeiket. Kiválóan boldogul a hivatali rendszerekben, egészségügyi és szociális intézményekben, szükség esetén nagyfokú utánajárással segíti a minél teljesebb körű problémamegoldást.

Csemő - A virágos település

Csemő község 1952-ben Nagykőrös és Cegléd külterületéből alakult. A fővárostól, Budapesttől 70 km-re, az ország közepén terül el. Lakosainak száma: 4.723 fő. Magyarország egyik legnagyobb lakott külterületével rendelkező települése, a teljes közigazgatási terület mintegy 8000 hektár, melyből 7800 hektár külterület, a teljes lakosság kétharmada külterületen, tanyákon él.

A Virágos Csemő története 1994-95-re nyúlik vissza, ekkor született meg a virágokkal díszített település gondolata. Bartha Alajosné akkori polgármester

alpesi hangulatú falut álmodott meg muskátlikkal. Csemő gazdaságilag és infrastrukturálisan akkor sem volt erős, ez a lehetőség azonban kitörési pontnak látszott, így belevágtak és az eredmények bizonyítják, hogy az elődök jól döntöttek.

Csemő fejlődése azért is említésre érdemes, mert szinte a semmiből jött létre 71 évvel ezelőtt és múltjában történelmi személyek és események sem szerepelnek. Sikereit a programokban aktívan közreműködő lakosságának köszönheti.

Településünkön a környezetszépítés, a környezetvédelem megvalósítása és fenntartása különös jelentőségű cél ma is a falu életében. E cél megvalósításának egyik fontos tényezője az óvodások és iskolások "környezeti nevelése", hiszen a falu lakosságá-

nak egynegyedét a 18 év alatti fiatalok alkotják. Óvodánk „zöld óvoda”, iskolánk „ökoiskola”.

Az élhető településkép kialakításához hozzátartozik és elvárás is, hogy a középületek és azok funkciói magas szinten, a kor követelményeinek mindenben megfelelő módon szolgálják a lakossági igényeket.

Először 2008-ban, majd 2016 és 2019 között is a település valamennyi közösségi funkcióval bír, illetve

szolgáltatást nyújtó intézményét felújította és zöldítette, a berendezési, felszerelési tárgyakat is modernizálta. A fejlesztések legtöbb esetben pályázati források bevonásával valósulhattak meg.

1997 után, 2018-ban újra első helyen végzett CSEMŐ a „Virágos Magyarország” környezetszépítési verseny 1000 fő feletti falu kategóriájában, ezzel jogot szereztünk arra, hogy Magyarországot képviseljük az Európai Virágos Városok és Falvak (Entente Florale Europe) versenyben. Az 1998-ban megszerzett európai bronz díj után 2019-ben ezüst díjat kaptunk!

Büszkék vagyunk az elért eredményekre, de arra még inkább, hogy az azóta eltelt időben is megmaradt a virágos aktivitás, és sikerült fenntartani az elért eredményeket.

A virágosítás, az ápolott települési környezet a védjegyünké vált!

A település fejlesztése jelenleg is zajlik: a legsűrűbben lakott zöldhalmi településrészen kerékpársáv épül és ugyanígy még az idei nyáron elkezdődik az ivóvíz hálózat kiépítése és rákötése a központi új kútra.

dr. Lakos Roland, polgármester

További információ: www.csemo.hu

Falugondnoki találkozó Csemőn

Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megye falu- és tanyagondnokai, valamint a szolgálatokat működtető települések polgármesterei, jegyzői és intézményvezetői találkoztak 2023. június 8-án a Pest megyei Csemőn megrendezésre került falugondnoki találkozón.

Földi László országgyűlési képviselő köszöntőjében kiemelte, hogy a csemői tanyagondnokok csakúgy, mint más településen működő szolgálatok falu- és tanyagondnokai emberfeletti munkát végeznek idős, egyedül élő emberek között a tanyavilágban. Fontos, hogy a jövőben is ilyen odaadással figyeljenek a tanyán élő családokra, valamint a tanyán élő idős emberekre.

dr. Lakos Roland Csemő polgármestere mutatta be a településen az elmúlt évek fejlesztéseit (a település bemutatását a 4. oldalon közöljük).

A települési zöldterületek jelentősége címmel Pap László, az Agrárminisztérium Erdőgazdálkodási Főosztály képviselőjében tartotta meg előadását. Napjainkban nagyon sokat hallunk arról, hogy a zöldterület mennyire fontos a településeken. Nagyon sok olyan fogalom jött be az életünkbe, amik újak vagy leporoltak, de nagyon sokszor ezek városi körzetekre vonatkoznak. Kérdés tehát, hogy hol van nagyobb jelentősége a zöld felületeknek. Azokban az osztott beton dzsungelekben, ahol a lakosság túlnyomó része, az emberiségnek a meghatározó része él, ahol tényleg az élhetőség múlik azon, hogy a zöld növényzet porszűrőképessége, a levegő párásítóképessége, a hősziget hatásnak a csökkentése dolgozzon és közvetlenül élhetővé tegye a területet. Vagy pedig a kistelepüléseken, ahol kevesebb beton van és sokkal több zöld felület, sokkal élhetőbb a környezet beleértve a gazdálkodási tevékenységet is, sokkal inkább van az embereknek kapcsolata a természeti folyamatokkal, amik sokkal egészségesebbek.

Van-e értelme foglalkozni a falvakban, a kistelepüléseken zöld felülettel, faültetéssel?

A tapasztalat azt mutatja, hogy szükség van rá, szükség van arra, hogy felhívjuk a figyelmet a kistelepüléseken is a faültetés fontosságára. Mindig találunk a településen egy olyan területet, olyan telket olyan intézményt, ahova lehet és kell is fát ültetni.

Az Agrárminisztérium a 2019 őszén indított Országfásítási Program keretében hirdette meg a Településfásítási Programot, melynek célja:

- a Vidékfejlesztési Program erdőtelepítési támogatási jogcímeinek népszerűsítése
- a közterületek, az óvoda- és iskolaudvarok, oktatási és önkormányzati intézmények területének fásítása
- a helyi közösségek erősítése

Az ültetésekre a helyi közösségekben 2020/2021 őszén-tavaszan, 2021/2022 őszén-tavaszan, illetve 2023 tavaszan és őszén kerül(t) sor. A Településfásítási Program három ütemében összesen 46 ezer darab, belterületen elültethető fát igényelhettek a 10 ezer fő alatti tele-

pülések, közel 1500 településen, több mint 1800 ültetési esemény valósulhatott meg.

Fontos volt az is, hogy a szállítás és az ültetés között eltelt idő alatt ne száradjon ki a fa gyökere, ezért mindenkinek földlabdás csemetét adtak és egy csomagot állítottak össze, minden olyan eszközzel, ami a faültetéshez a fa ápolásához kell. Szükség esetén az ültetésnél a települések, intézmények szakember segítségét is igénybe vehették.

Amennyiben a későbbiekben tájékozódni szeretnének az országfásítás.hu-n van egy felület, ami az eddigi programok, illetve a majdani programokról ad tájékoztatást. Ez egy folyamatosan frissülő élő oldal, interaktív online térképen meg lehet nézni azt is hol hány darab fa lett elültetve. Nagyon jó az országban közlekedve, településeken áthajtva felismerni ezeket a fákat és látni, hogy jó helyre kerültek.

Báthoryné dr. Nagy Ildikó Réka a Virágos Magyarország környezetszépítő verseny zsűritagja elmondta, hogy ebben az évben 30. születésnapját ünnepli az ország legrégebbi hagyományokkal rendelkező országos lefedettségű és elsősorban a településeket megszólító környezetszépítési versenyre.

A 30 év alatt 8411 település jelentkezett a versenyre, 1520 díjat osztottak ki. Amire pedig nagyon büszkék, hogy az európai virágosítási és tájépítészeti versenyre 13 arany minősítésű települést tudtak delegálni, ami egy nagyon szép siker.

Mi is a verseny célja? A vonzó és rendezett élhető település nemcsak azoknak fontos, akik ott laknak, nem csak azok érzik jobban magukat egy olyan településen, ahol a közterületek rendben vannak, hanem az odalátogató vendégek vagy turisták is sokkal szívesebben mennek olyan településre, amelynek a parkjai közterületei rendezettek, karban vannak tartva. Nem mellesleg a zöldfelületek hoz-

zájárulnak az életminőség javításához. Minél több minőségi zöldfelület van, ott sokkal jobb az egészségügyi mutatók és sokkal jobb az élhetőségi mutatók. A fenntarthatóság és a környezeti nevelés is nagyon fontos az, hogy a legkisebb korosztálytól egészen a szépkorúakig mindenki elsajátítsa és magáénak érezze a fenntarthatóság és a környezetszépítésnek az elveit.

(Folytatás a 6. oldalon)

(Folytatás az 5. oldalról)

A verseny megalakulásának kezdete óta nagyon fontos cél a kertkultúra ápolása is. Az egynyári virágok magyar sajátosság, harsány, pompázatos szélsőéges, dinamikus és megosztó, egy nagyon sajátos része a magyar kultúrának. A Virágos Magyarország azt tűzte ki egyik feladatának, hogy ezt a kertkultúrát szeretné fenntartani és a hazai egynyári virág nemesítésnek a vívmányait megmutatni és elismertetni. Igaz az elmúlt 30 év alatt sokat változott a magyar kertkultúra, de a közösségi részvétel továbbra is egy nagyon fontos szempont és cél. Egy települést csakis együtt, egyetértésben, közös munkával lehet ápolni, zöld és rendezett egészséges környezetet kialakítani és fenntartani. Csemő az egyik legjobb példa, hogy az itt lakó emberek összefogása és együtt dolgozása, közös gondolkodása nélkül nem igazán lehet eredményt elérni. A verseny utolsó és talán egyben a legfontosabb célja a tudásmegosztás. Nagyon sok falu, község, város és nagyváros vesz részt ezen a megmérettetésen, de ha megismerik egymás jógyakorlatait, megismerik egymás nehézségeit, hogy az adott település éppen mivel küzd és az adott problémát hogyan tudta megoldani, abból mindenki tanulhat. Ez a tudásmegosztás nemcsak a zsűrihálózatokon keresztül tud eljutni a településekre, hanem ilyen rendezvényeken keresztül is, ahol a legsikeresebb települési jó gyakorlatokat igyekeznek bemutatni.

A versenyre települési önkormányzatok jelentkezhetnek, a nevezés teljesen díjmentes és egyszerű online regisztrációval megoldható. Az idei évben két különböző módon tudott település nevezést benyújtani: A klasszikus verseny, ahol a település a teljes a településképpel nevez. Itt csak a település lakosság száma alapján kerülnek - kisfalvak 1000 fő alatti; nagyobb falvak 1000 fő feletti; kisvárosok 30 ezer fő alatti; nagyvárosok 30 ezer fölötti; - külön csoportba a résztvevők, illetve még a főváros kerületei külön kategóriában versenyeznek. A másik nevezési lehetőség, amikor a település nem a teljes településképpel nevez, hanem csak egy adott településrészrel, amire nagyon büszke, ezen belül hat kategóriában lehetett nevezni:

- Legvirágosabb főter
- Az év fasora
- Az év óvodakertje
- Virágzó közösség díj
- Virágos városi séták / faluséták
- Az év zöld innovációja díj

Amennyiben a továbbiakban tájékozódni szeretnének a www.viragosmagyarorszag.hu oldalon megtehetik.

Dr. Lévai Péter a klímaturó város- és klímaturó dísznövényekről tartotta meg előadását, melyben megemlítette, hogy Csemő településnek van egy államilag elismert fajtája, egynyári virág, egy kisvirágú bársonynövény fajta (*Tagetes patula*), amit Dr. Kovács Zoltán egynyári virágnemesítő, hazánk legnagyobb egynyári virágnemesítője nevezett el ked-

venc településéről, amit rendszeresen látogatott és tartotta a kapcsolatot az itt élőkkel. Nemesítői munkájának célja az volt, hogy olyan fajtákat találjon és nemesítsen, amelyek igazodnak a magyarországi éghajlati sajátosságokhoz, megfelelő a szárazság- és hőtűrésük, hosszan virágoznak, magas díszítőértékkel és jó bokrosodó képességgel rendelkeznek, emellett költséghatékony legyen a fenntartásuk.

A település két tanyagondnokának beszámolója:

Nagy László az I-es körzet tanyagondnoka már 13 éve végzi ezt a munkát. A Zöldhalmi rész, egy nagyon sűrűn lakott terület, ahol egyre több a lakos, egyre több a gond, a problémás ember. Napi feladata közé tartozik ebédkiállítás, gyógyszerkiváltás kórházba és orvoshoz szállítás, valamint a bevásárlás.

Turcsán István lassan már 20 éve tevékenykedik a településen, mint tanyagondnok, emellett számos civil

szervezet tagja és ebből adódóan mindenhol is talál feladatot magának a tanyagondnoki munkája mellett. Több, mint 30 éve polgárőr és már tízen éve a polgárőr egyesület vezetője is, tehát a rendezvények lebonyolításában ezen a szervezeten keresztül is részt vesz. Csemőn a rengeteg dűlőút, a település és a külterület miatti távolság számos plusz feladattal és szervezéssel jár. Fontos, hogy minden időben érjen a gondozottakhoz legyen szó akár az információáramlásról, az ebédszállításról, mindenki megadott időpontban érjen oda az orvoshoz, a kórházba, a tüdőgondozóba különböző vizsgálatokra. „Szó mi szó rengeteg mindent csinálunk, rengeteg információt adunk át, papírmunkát intézünk, a gondozottaknak információkat szolgáltatunk szűrővizsgálatokról tájékoztatjuk a külterületi lakosságot rendezvények lebonyolításában is részt veszünk”.

Mindemellett, hogy ne unatkozzon rendezvényszervezés mellett a főzésből is kiveszi a részét, nemcsak Csemőn, hanem több szomszédos település rendezvénye-

in is rendszeresen főz, nem beszélve az egyesületünk családi napjain készített lecsóról, valamint a novemberi továbbképzések alkalmával készített káposztás finomságokról.

Ezek után Sümeginé Ország Edit egyesületünk munkatársa ismertette a továbbképzéseket érintő változásokat. Régen, ha a falugondnok teljesítette a továbbképzési kötelezettségét, akkor járt neki egy havi fizetés. Abban az időben mindenki nagyon nyomon követte, hogy hogy áll a továbbképzési kötelezettsége, a falugondnok és a fenntartó is vezette a nyilvántartást, nem is volt ebből semmi gond. A jogszabály változás után már nem jár az egyhavi juttatás a képzési pontok megszerzése után, így ezek a nyilvántartások is elsikkadtak és mindenki az Egyesülethez fordul segítségért, hogy kinek hány pontja van. Mivel 2018 július 1-jével a továbbképzési kötelezettségi rendszer megváltozott, így már Egyesületünk sem tudja nyomon követni, hogy a falu- és tanyagondnok hogy is állnak a pontokkal. Még mindig nagyon sok olyan kolléga van, akinek nincs működési nyilvántartási száma, nincs OJKF felületes regisztrációja. Tehát nagyon fontos, hogy ezekkel kapcsolatban valamit lépni kell, mert előbb utóbb az ellenőrzéskor nemcsak figyelmeztetést kapnak a fenntartók, hanem súlyos anyagi következménye is lehet. Ezek elkerülése végett mindenki figyelmébe ajánlom a 8/2000-es, és a 9/2000-es SZCSM rendeletet. Minden benne van, hogy kinek mi a kötelezettsége.

- alapképzés
- működési nyilvántartási szám
- továbbképzésekkel kapcsolatos információk (OJKF rendszer, továbbképzési kötelezettség teljesítésének igazolása)

A fenti információk mind megtalálhatóak az https://nszi.hu/szakmai_tevékenységek_pontján_belül_a_személyes_gondoskodást_végző_személyek_adatainak_működési_nyilvántartásáról_szólo_link_alatt.

A rendezvény teljes ideje alatt bárki kóstolhatott a helyi termelők jóvoltából többféle méz és kecsketermék (különböző ízesítésű sajtok, túró, joghurt, körözött), valamint füstölt árúk (Hús) közül. Természetesen a virág bemutató sem maradhatott ki a repertoárból. A rögtönzött helyi termelői piacon pedig természetesen nemcsak kóstolásra, de vásárlásra is volt lehetősége a rendezvényen résztvevőknek.

Az ebéd után települési séta keretében ellátogattunk a Helytörténeti gyűjteménybe is, ahol Huszár Sándor Csemő nyugalmazott jegyzőjének vezetésével megismerkedhettünk az alföldi emberek múlt századi életével és használati eszközeivel. A település összefogása itt is megmutatkozik, hiszen a gyűjteményben a csemői emberek által összegyűjtött és felajánlott tárgyak kerültek bemutatásra. Ezen kívül megcsodálhattuk Orisek Ferenc fafaragó, a népművészet mesterének állandó kiállítását is. Feri bácsi 85 éves kora ellenére még a mai napig alkot.

Kovács Edit

Továbbképzési kötelezettség teljesítése

A továbbképzési időszak (4 év) a kinevezéssel kezdődik. A falu- és tanyagondnok végzettségének függvényében az alábbiak szerint kell teljesíteni a továbbképzési kötelezettséget:

- középfokú végzettség esetén 60 pontot, ebből min. 24 pontot munkakörhöz kötött, min. 12 pontot kötelező és max. 24 pontot választható továbbképzésből;
- felsőfokú végzettség esetén 80 pontot, ebből min. 32 pontot munkakörhöz kötött, min. 16 pontot kötelező és max. 32 pontot választható továbbképzésből kell megszerezni.

(9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról)

Azok esetében, akiknek 2018. július 1-vel indult, vagy újraindul a továbbképzési időszaka, 2023. január 1-től új továbbképzési időszaka kezdődött.

Eddig a munkakörhöz kötött és kötelező továbbképzéseket a Nemzet Szociálpolitikai Intézet (NSZI) térítésmentesen szervezte az EFOP-3.8.2 projektje keretében, aminek a megvalósítási időszaka 2023. június 30-ig lezárult. Megkerestük a regionális iroda munkatársát, akitől azt a tájékoztatást kaptuk, hogy a regionális iro-

da munkatársainak a munkaviszonya a projekt végével megszűnik és jövőre vonatkozó információval nem rendelkeznek.

Egyesületünk 2023 második negyedévében a Falugondnokok Vas és Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesületével együttműködve három, a Zalai Falvakért Egyesülettel együttműködve pedig egy választható továbbképzést valósított meg a Dunántúlon. Ezek helyszínei: Tápszentmiklós (Győr-Moson-Sopron vármegye), Nova (Baranya vármegye), Libickozma (Somogy vármegye) és Sorkikápolna (Vas vármegye). Ezekre a képzéseken több mint 80 fő szerzett új, naprakész ismereteket a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás feladatellátásával, működtetésével kapcsolatban.

2023. március 30-ig három (egy szakmai tanfolyam és két szakmai tanácskozás) választható továbbképzési programot adtunk be minősítésre az NSZI-hez, amelyek elbírálása megtörtént:

- *Naprakész ismeretek gyakorló és helyettesítő falu- és tanyagondnokok számára*, T-02-019/2023, 42 pont,
 - *Falugondnok segítők kulcsszerepben*, K-02-005/2023, 10 pont
 - *Falugondnok négy keréken*, K-02-004/2023, 5 pont.
- Várjuk a jelentkezéseket!

Magyarország fái

Bugás csörgőfa

A bugás csörgőfa tudományos neve *Koelreuteria paniculata*.

A faj Kelet-Ázsiából származik. 6-10 méter magasságú, terebélyes fa, kezdetben gömbölyded, később ellaposodó koronával, kopasz vesszőkkel.

Nagy levelei páratlanul szárnyaltan összetettek, 7-15 tojásdad levélkével, amelyek csipkés vagy fűrészszé-
lűek.

Az illatos élénksárga virágai felálló, laza bugákban június-júliusban nyílnak.

A hólyagosan felfújtt háromcsúcsú barnás toktermései három magvúak.

A szennyezett levegőt, a városi klímát, a szárazságot jól tűri, a talajjal szemben igénytelen. Jó vízáteresztő, lazább szerkezetű talajba ültessük. Fiatalon kissé fagyérzékeny.

Szűkebb utcákban a villanyvezeték alatt is elfér.

Az átültetést jól tűri, hátránya a lassú növekedés, rossz törzsnevelő.

Nyári virágzása miatt kedvelik, termése sokáig díszít.

'Fastigiata' zárt oszlopos termetű fa, sorfának is jól felhasználható.

Dr. Lévai Péter

Csörgőfa teljes virágzásban

Családi nap

Egyesületünk **CSALÁDI NAPOT** szervez **2023. augusztus 5-én szombaton** a Csongrád-Csanád megyei Ásotthalmon, melyre mindenkit szeretettel várunk.

Érkezés reggel **8 órától folyamatosan**.

Ki-ki addig marad délután, amíg kedve tartja.

A programot Ásotthalom Nagyközség Önkormányzata is segíti; a fő szervezők ebben az évben az Ásotthalmi tanyagondnokok: Bálint László (20/512-5464) és mellette az összes többi tanyagondnok is.

A programban szerepel:

- Polgármesteri Köszöntő
- szabadtéri főzés – több bográcsban fő majd az étel – a főzésre jelentkezni lehet az egyesületnél
- óriáspalacsinta sütés (Szatymaz), kelebiai lángos
- Ásotthalom és Tarhos reggeli
- vidám családi vetélkedő,
- pihenés, és meglepetések

A programra vendégként várjuk a Kishegyesi Női Fórum Egyesület tagjait, falu- és tanyagondnokokat családjukkal.

Hozza magával mindenki a párját, gyermekét, barátját, barátnőjét, szüleit, s akit gondol!

Az ebéd árát az egyesületi kasszából biztosítjuk.

Kérem, hogy mindenki hozzon magával tányért, poharat, evőeszközt és innivalót (sört, bort, üdítőt) is saját részére.

Süteményeket vagy pogácsát mindenkitől várunk egy-egy tányérral a közösségbe, így körbe tudunk kínálni mindenkit. (Tavaly is sok finomságot kóstoltunk!)

A családi vetélkedő díjazására családonként meglepetést várunk. (Ez bármi lehet, ami eszetekbe jut a befőtől a söprűig, a kiskanáltól a fakanál-
ig, a gumibékától a kalapácsig. Nem muszáj érte boltba menni!) Ezeket az ajándékokat a játékban résztvevők a családi vetélkedőn meg is kapják.

Szeretettel várunk mindenkit!

A visszajelentkezéseket legkésőbb július 27-ig várjuk levélben, e-mailben, vagy telefonon 76/507-543.

Ottlik Géza: Buda (részlet)

*Éppenséggel az a helyzet, hogy
nincs halál,
csak a szereplő részednek. Moz-
dulatlanság van.*

Fák vannak. [...]

*Csak állj meg mozdulatlanul, mint
fa az erdőn. Meg kell fognod
valahogyan a dolgot, ember, és
ha az értelmekkel ez lehetetlen-
nek bizonyul, hát próbáld meg
nagyobb, az egész valóddal.
Amivel létezni kezdte.*

*Ha fa vagyok az erdőn, gondolta
Medve, akkor az érdesség a tör-
zsömön a kérgemen: jó durvaság.
Állok mozdulatlanul a fák közt,
tudva az igazat azelőtt nem látott
dolgokról.*

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Csörszné Zelenák Katalin

Sümeгинé Ország Edit, Kovács Edit

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét